

X KONGRES ZARZĄDZANIA OŚWIATĄ

OSKKO, WROCŁAW, 23-25.09.2015

Koszt różnych rozwiązań organizacyjnych oświaty samorządowej

Ewa Czechowicz

Funkcje subwencji

Trzy sprzeczne ze sobą role:

- ✘ Refundacyjna – pokrywanie kosztów utrzymania oświaty
- ✘ Redystrybucyjna (wyrównawcza) – wspomaganie samorządów, które nie mają możliwości zapewnienia finansowania oświaty na poziomie odpowiadającym potrzebom;
- ✘ Strategiczna – wspomaganie i nagradzanie działań szczególnie pożądanym przez państwo

Wskaźnik nadwyżki wydatków nad subwencją

$$\frac{\textit{wydatki oświatowe}}{\textit{subwencja oświatowa}} \cdot 100\% - 100\%$$

wydatki oświatowe to wydatki wykonane z działu 801 z wyłączeniem paragrafów wydatków majątkowych oraz rozdziałów 80103, 80104, 80113 i części przedszkolnej rozdziałów: 80146, 80148 i 80195, a także wydatki działu 854 (rozdziały 85401-85446) i część oświatowa rozdziału 85495 z wyłączeniem paragrafów wydatków majątkowych

subwencja oświatowa – przyznana danej JST część oświatowej subwencji ogólnej.

Czym jest wskaźnik nadwyżki wydatków nad subwencją?

Jeśli wskaźnik wynosi 0, to wydatki na zadania finansowane przez subwencję oświatową są równe tej subwencji.

Jeśli wskaźnik wynosi 5%, to wydatki są o 5% wyższe od subwencji.

Gdy wskaźnik wynosi minus 5%, to wydatki są o 5% niższe od subwencji.

Demografia a wydatki

- ✘ Niż demograficzny ma istotny wpływ na wysokość subwencji oświatowej
- ✘ Niż demograficzny w szkołach istotnie wpływa na organizację systemu szkolnego, bo opuszczają szkoły roczniki znacznie liczniejsze od tych, które do szkoły przychodzą
- ✘ Liczba etatów przeliczeniowych nie zmniejszyła się proporcjonalnie do spadku uczniów
- ✘ Głównym składnikiem wydatków edukacyjnych są wydatki na wynagrodzenia nauczycieli
- ✘ Samorządy nieuwzględniające w organizacji szkół faktu niżu demograficznego wydają na edukację coraz więcej

Najskuteczniejszą metodą ograniczenia kosztów w oświacie jest:

1. Standaryzacja zatrudnienia

prowadząca do:

2. Racjonalizacji sieci szkół

Subwencja dla danej JST a struktura zatrudnienia nauczycieli

- ✘ subwencja nie zależy od liczby nauczycieli zatrudnionych przez JST – zależy od udziału procentowego nauczycieli poszczególnych stopni awansu zawodowego w ogólnej liczbie nauczycieli szkół prowadzonych przez tę JST
- ✘ zatrudnienie nauczycieli o niższym stopniu awansu w miejsce nauczycieli mających wyższy stopień awansu powoduje zmniejszenie kwoty subwencji oświatowej i bywa, że kwota ta jest większa niż spowodowane taką zmianą oszczędności na wynagrodzeniach.
- ✘ zatrudnienie nauczycieli o wyższym stopniu awansu w miejsce nauczycieli mających niższy stopień awansu powoduje zwiększenie kwoty subwencji oświatowej i zwykle o więcej niż potrzeba dla zrekompensowania wzrostu kosztów zatrudnienia tych nauczycieli.
- ✘ dla tych samych warunków brzegowych: tej samej liczby i struktury uczniów najwyższą subwencję otrzyma samorząd, w którym będzie największa liczba nauczycieli dyplomowanych

Utrzymanie średnich wynagrodzeń a koszty oświaty

- ✘ konieczność wypłaty JDU podnosi koszty oświatowe.
- ✘ jeśli nie ma konieczności wypłaty JDU oznacza to, że:

1. Są ustalone wysokie stawki wynagrodzenia (zasadnicze i/lub dodatki)

lub/i

2. Nauczycieli jest mniej niż etatów kalkulacyjnych

✘ wysokość nadwyżki może być ograniczona tylko wówczas, gdy da się to zrobić poprzez zamrożenie/zmniejszenie wynagrodzeń.

✘ zmiana struktury zatrudnienia powodująca zmniejszenie nadwyżki prowadzi do zwiększenia kosztów i często do zmniejszenia wysokości subwencji

Utrzymanie średnich wynagrodzeń a koszty oświaty

W przypadku dużej kwoty nadwyżki kosztów wynagrodzeń nauczycieli nad kwotą wymaganą zgodnie z art. 30a KN jej zmniejszanie prowadzi do zmniejszenia wydatków tylko wówczas, gdy **jest spowodowane zmniejszeniem wynagrodzeń nauczycieli.**

Zatrudnienie większej liczby nauczycieli na te same etaty kalkulacyjne prowadzi do zwiększenia kwoty wydatków ponoszonych na wynagrodzenia: rośnie jedna i druga kwota, ale kwota wymagana szybciej niż kwota wydatków, co powoduje zmniejszenie kwoty różnicy i może szybko prowadzić do powstania konieczności płacenia JDU.

Wysoka nadwyżka przy wynagrodzeniach jednostkowych utrzymanych na poziomie minimalnym oznacza optymalność struktury zatrudnienia – im większa nadwyżka tym mniejszy udział kosztów wynagrodzeń nauczycielskich w wydatkach na oświatę i tym mniejsza nadwyżka kosztów w stosunku do subwencji oświatowej

Racjonalizacja sieci poprzez:

- ✘ Łączenie szkół w zespoły.
- ✘ Przekształcenie szkół przez podporządkowanie.
- ✘ Likwidację szkół.
- ✘ Przekazanie szkół do prowadzenia innym podmiotom.

Zmiana obwodów a dowóz uczniów

- ✘ zasady i zakres dowozu: 3 i 4 km od domu ucznia do szkoły (od drzwi do drzwi) – jeśli odległość jest zbyt duża uczeń musi być dowieziony na miejsce
- ✘ koszty dowozu a koszty zatrudnienia nauczycieli: liczba uczniów dowożonych równoważąca koszt zatrudnienia nauczycieli w oddziale → wskaźnik opłacalności dowozu
- ✘ dowóz komunikacją publiczną a dowóz organizowany przez JST – opieka w czasie dowozu, odpowiedzialność opiekuna i szkoły
- ✘ dowóz dzieci niepełnosprawnych

**PRZYKŁADOWA
ANALIZA FINANSOWA**

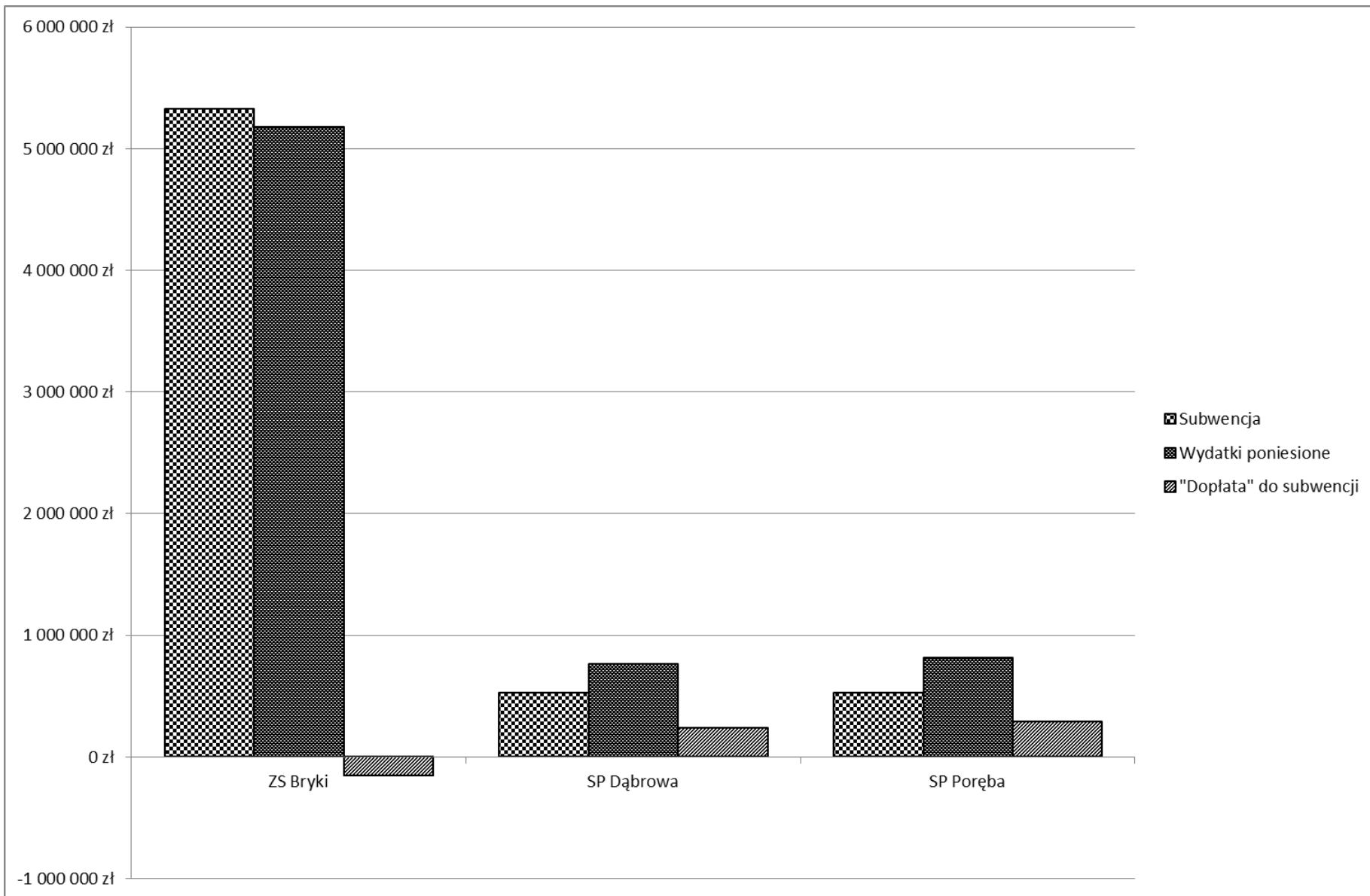
Kategoria uczniów		Uczniowie		Waga	Uczniowie przeliczeniowi Up (kol.4 x kol.5 x Di)	Kwota w zł (kol.6 x A)
		liczba uczniów	po zwiększe niu			
1	2	3	4	5	6	7
SOA	podst.(S _a)	441	453,789	1	490,3850702192	2 531 899,80
	gim. (S _a)	240	240	1	259,3549355595	1 339 071,58
	pgim. (S _a)	105	105	1	113,4677843073	585 843,82
Razem SOA		786	798,789	X	863,2077900860	4 456 815,19
SOB	(P1)	681	693,789	0,38	284,9012021959	1 470 969,12
	(P2)	21	21	1,4	31,7709796060	164 036,27
	(P3)	4	4	2,9	12,5354885520	64 721,79
	(P4)	2	2	3,6	7,7806480668	40 172,15
	(P5)	5	5	9,5	51,3306643295	265 024,58
	(P7)	105	105	0,082	9,3043583132	48 039,19
	(P8)	58	58	0,19	11,9087141244	61 485,70
	(P28)	240	240	0,04	10,3741974224	53 562,86
Razem SOB					419,9062526103	2 168 011,67
SOC	(P31)	5	5	4	21,6129112966	111 589,30
	(P41)	8	8	0,84	7,2619381957	37 494,00
	(P42)	786	798,789	0,001	0,8632077901	4 456,82
Razem SOC					29,7380572824	153 540,12
SOA + SOB + SOC					1312,8520999786	6 778 366,98

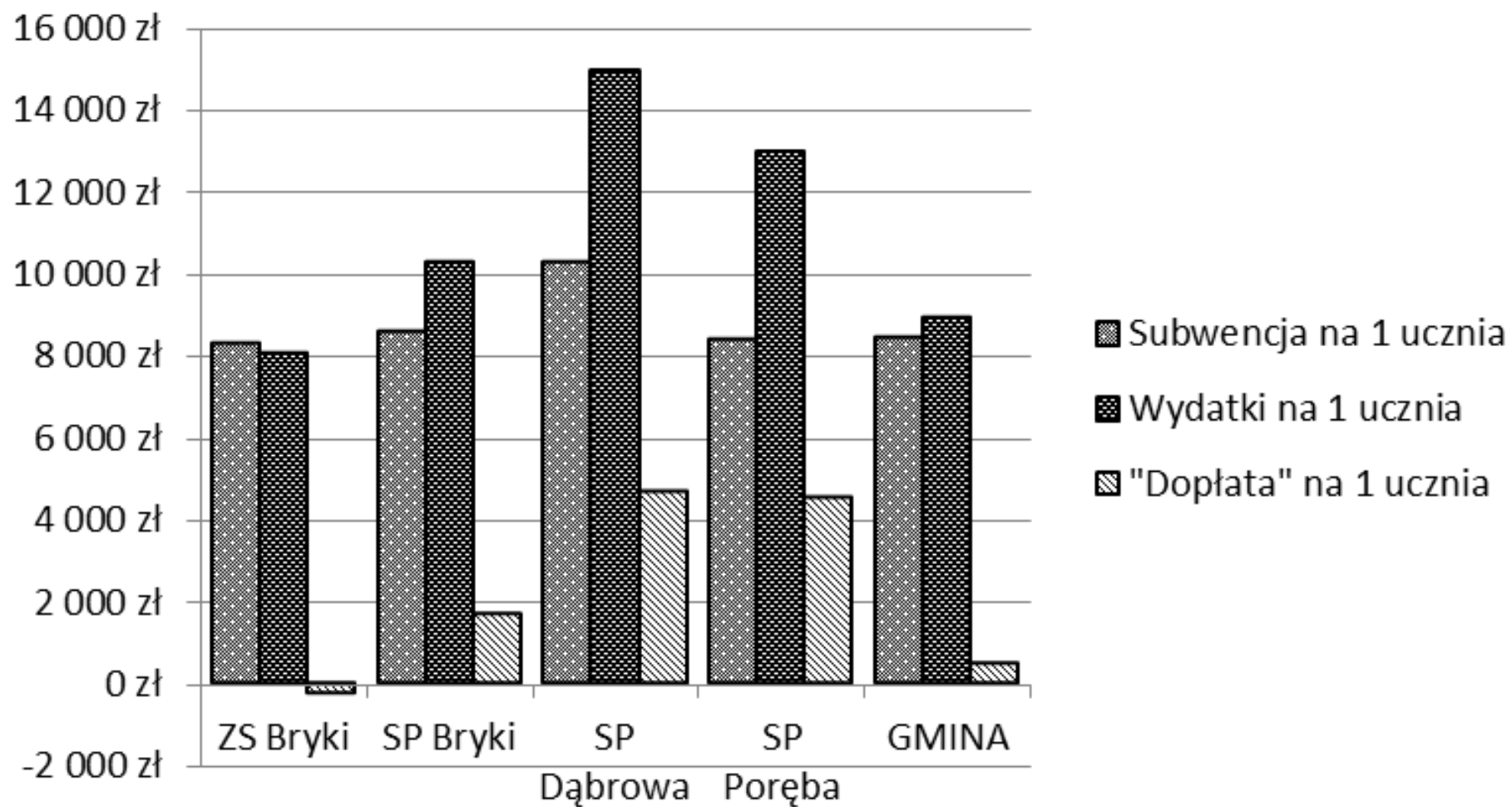
ZS Bryki						
Kategoria uczniów		Uczniowie		Waga	Uczniowie	Kwota w zł (kol.6 x A)
		liczba uczniów	po 2,9% zwiększeniu		przeliczeniowi Up (kol.4 x kol.5 x Di)	
1	2	3	4	5	6	7
SOA	podst.(Sa)	295	303,555	1	328,035364432	1 693 674,47
	gim. (Sa)	240	240	1	259,354935559	1 339 071,58
	pgim. (Sa)	105	105	1	113,467784307	585 843,82
Razem SOA		640	648,555	X	700,858084299	3 618 589,86
SOB	(P1)	640	543,555	0,38	223,208313997	1 152 443,50
	(P2)	14	14	1,4	21,180653071	109 357,51
	(P3)	4	4	2,9	12,535488552	64 721,79
	(P4)	2	2	3,6	7,780648067	40 172,15
	(P5)	3	3	9,5	30,798398598	159 014,75
	(P7)	105	105	0,082	9,304358313	48 039,19
	(P8)	58	58	0,19	11,908714124	61 485,70
	(P28)	240	240	0,04	10,374197422	53 562,86
Razem SOB					327,090772144	1 688 797,46
SOC	(P41)	4	4	0,84	3,630969098	18 747,00
	(P42)	640	648,555	0,001	0,700858084	3 618,59
Razem SOC					4,331827182	22 365,59
SOA + SOB + SOC					1032,280683625	5 329 752,91

ZS Bryki		
Wydatki budżetowe w 2013 r. wg sprawozdania Rb-28S		5 176 786
Rozdział	80101	3 016 779
Rozdział	80110	1 432 790
Rozdział	80120	417 533
Rozdział	80130	273 899
Rozdział	80146	9 227
Rozdział	80195	26 557
Subwencja		5 329 753
"Dopłata" do subwencji		-152 967
Wydatki na 1 ucznia		8 089
Subwencja na 1 ucznia		8 328
"Dopłata" do subwencji na 1 ucznia		-239

Dział	Rozdział	Wyszczególnienie	Poz.	Wydatki	Udział w wydatkach ogółem (%)
801	80101	Szkoły podstawowe	1	4 929 058,73	55,32%
	80110	Gimnazja	2	1 432 790,46	16,08%
	80120	Licea ogólnokształcące	3	417 533,15	4,69%
	80130	Szkoły zawodowe	4	273 899,11	3,07%
	80146	Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli	5	13 969,00	0,16%
	80195	Pozostała działalność	6	200 839,79	2,25%
	80103	Oddziały przedszkolne przy sp	7	174 278,81	1,96%
	80104	Przedszkola	8	957 623,41	10,75%
	80113	Dowożenie uczniów	9	185 317,91	2,08%
	80148	Stołówki szkolne i przedszkolne	10	166 530,88	1,87%
	85415	Pomoc materialna dla uczniów	11	157 831,16	1,77%
Analiza wydatków Gminy Bryki	Razem z subwencji		13	7 268 090,24	81,58%
	Razem dodatkowo z budżetu gminy		14	1 641 582,17	18,42%
	Wydatki ogółem		15	8 909 672,41	100,00%
	Subwencja na rok 2013		16	6 778 366,00	76,08%
	Dotacje i inne wpływy		17	526 859,29	5,91%
	"Dopłata" do subwencji: poz. 13 - poz. 16		18	489 724,24	5,50%

Wariant	Subwencja		Płace nauczycieli wg etatów przeliczeniowych		Kwota z subwencji na utrzymanie szkół
	Di	Kwota	miesięczne	roczne	
Stażyści sami	0,7587504631	4 759 274 zł	254 992 zł	3 314 895 zł	1 444 379 zł
Kontraktowi sami	0,8202171256	5 144 825 zł	283 043 zł	3 679 557 zł	1 465 268 zł
Mianowani sami	1,0044115387	6 300 187 zł	367 102 zł	4 772 326 zł	1 527 861 zł
Dyplomowani sami	1,2278706092	7 701 838 zł	469 080 zł	6 098 040 zł	1 603 798 zł
Stan obecny	1,0806455648	6 778 366 zł	401 892 zł	5 224 599 zł	1 553 767 zł

Lata szkolne		2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	
Liczba dzieci	wiek dzieci	1 rok	96	77	80	80		
		2 lata	82	96	77	80	80	
		3 lata	97	82	96	77	80	80
		4 lata	98	97	82	96	77	80
		5 lat	97	98	97	82	96	77
		6 lat	72	97	98			
	przedszkolnych ogółem	364	374	324	255	253	237	
	którym trzeba zapewnić miejsce	169	<u>195</u>	146	178	173	<u>237!</u>	
Liczba miejsc w przedszkolach	175	175	175	175	?	?		

Dochody wykonane				Wydatki wykonane		
80103	2030	dotacja	112 260,00	80103	odziały przedszkolne	174 278,81
80104	2030	przedszkolna	225 564,00	80104	przedszkola	783 344,80
Razem dotacja			337 824,00	Razem		957 623,61
80104	0690	opłaty za opiekę	64 953,37	80146	doskonalenie	1 942,09
80104	0910	odsetki	191,59	80148	stołówka	166 530,88
80104	0970	opłaty za żywienie?	120 753,92	80195	pozostała działalność	4 475,37
80104	2009	programy UE	4 372,13	Liczba dzieci 2012/2013		141
Dochody na przedszkole razem			415 835,01	Wydatki na przedszkole razem		956 434,14
Na 1 dziecko w przedszkolu			2 949,18	Na 1 dziecko w przedszkolu		6 783,22
Na 1 dziecko w OP Poręba			6 236,67	Na 1 dziecko w OP Poręba		9 682,16

	Subwencja na szkoły podstawowe	Wydatki bieżące z subwencji		Liczba uczniów w SP Poręba	Wydatki/dotacja		Dotacja na ucznia w niepublicznej SP
		ogółem na SP	na ucznia w gminnych SP		na ucznia w SP Poręba	w SP Poręba ogółem	
Wariant I: liczba uczniów w SP Poręba nie zmienia się							
Przed zmianą	3 843 038,39	4 969 907,00	11 135,14	51	15 000,17	765 008,55	8 714,37
Po zmianie	3 843 038,39	4 754 227,38	10 771,16	51	10 771,16	549 328,93	8 714,37
Różnica	0,00	215 679,62	363,98	0	4 229,01	215 679,62	0,00
Wariant II: Liczba uczniów w SP Poręba maleje - np. 6 uczniów przechodzi do SP Bryki							
Przed zmianą	3 843 038,39	4 969 907,00	11 135,14	51	15 000,17	765 008,55	8 714,37
Po zmianie	3 843 038,39	4 681 610,85	10 593,61	45	10 593,61	476 712,40	8 714,37
Różnica	0,00	288 296,15	541,53	6	4 406,56	288 296,15	0,00
Wariant III: Liczba uczniów w SP Poręba maleje - np. 6 uczniów idzie do szkół poza Gminą Bryki							
Przed zmianą	3 843 038,39	4 969 907,00	11 135,14	51	15 000,17	765 008,55	8 714,37
Po zmianie	3 795 466,24	4 689 600,45	10 771,16	45	10 771,16	484 702,00	8 725,21
Różnica	47 572,16	280 306,56	363,98	6	4 229,01	280 306,56	-10,84

Dziękuję za uwagę